

РЕЦЕНЗІЯ

рецензента на дисертаційну роботу

Мітіогло Іллі Дмитровича

«Оцінювання і прогнозування молочної продуктивності корів з використанням генетичних маркерів», представлену разовій спеціалізованій вченій раді РСВР 001 при Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091-Біологія, галузь знань 09-Біологія.

Основною умовою успішної реалізації селекційних програм у молочному скотарстві є вибір порід худоби для формування високопродуктивних і економічно ефективних стад. Тому пошук оптимальних генетичних маркерів, асоційованих із молочною продуктивністю є актуальним на сьогодні. Такі дослідження мають теоретичне і практичне значення.

Робота виконувалась у відділі генетики і біотехнології тварин Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця НААН під керівництвом доктора сільськогосподарських наук, професора Валентини Дзіцюк в рамках бюджетних тем відповідно до програм науково-дослідних робіт «Дослідження хромосомних наборів сільськогосподарських тварин» (№ держреєстрації 0121U108775, 2021-2025), «Генетична оцінка тваринреферентних популяцій за SNP-поліморфізмом різних локусів ДНК» (№ держреєстрації 0121U109254, 2021-2025).

Автором проведено порівняльну комплексну оцінку молочної продуктивності корів українських червоно- і чорно-рябих молочних, монбельярдської порід і помісей першої генерації корів української червоно-рябої молочної породи із бугаями монбельярдської з використанням молекулярного і цитогенетичного тестування за результатами першої закінченої лактації.

Вивчено асоціативний зв'язок генотипів CSN3, BLG та GH і комплексних генотипів з молочною продуктивністю у стадах УЧеРМ, УЧРМ,

М і УЧеРМ×М та доведено доцільність їх використання як маркерів при формуванні стад молочної худоби різного спрямування. Одержані нові дані щодо спектру і частоти аберацій у каріотипі чистопородних корів української і французької селекції та їх помісей.

Досліджено поліморфізм ядерцеорганізуючих районів хромосом у чистопородних і помісних корів та здійснено пошук асоціативного зв'язку активності ЯОР із ознаками молочної продуктивності корів.

Однак вважаю, що робота має ряд недоліків, а саме:

1. Деякі висліви в анотації не зовсім коректні:

- *Методом ПЛР досліджено 360 зразків ДНК від 120 корів (стор. 3)...*, мабуть, коректніше, все ж таки, 120 зразків ДНК, кожен з яких досліджували за трьома генами.
- *У помісних корів виявили 7 носіїв комплексних генотипів, серед яких найчастіше зустрічається генотип $CSN3^{BB}/BLG^{AB}/GH^{LL}$ (стор. 5)...*, все ж таки всі досліджені помісні корови є носіями якогось комплексного генотипу, а не тільки 7 голів.

2. Потрібно вказати термін виконання робіт.

3. В третьому завданні доречно в реченні: «...визначити вплив різних варіантів генотипів за...» перед словом «генотипів» додати слово «комплексних».

4. Доцільно було б розкрити тему застосування кросбридингу з точки зору «генетичних наслідків» (світовий досвід та в Україні зокрема).

5. Хотілося б, щоб дисертант навів повний список використаного обладнання для молекулярного і цитогенетичного досліджень.

6. Доречно було б описати методику відбору генетичного матеріалу для молекулярних та цитогенетичних досліджень.

7. Не описана методика перевірки наявності та кількості виділеної ДНК.

8. Відсутні умови ампліфікації для генів $CSN3$ та BLG .

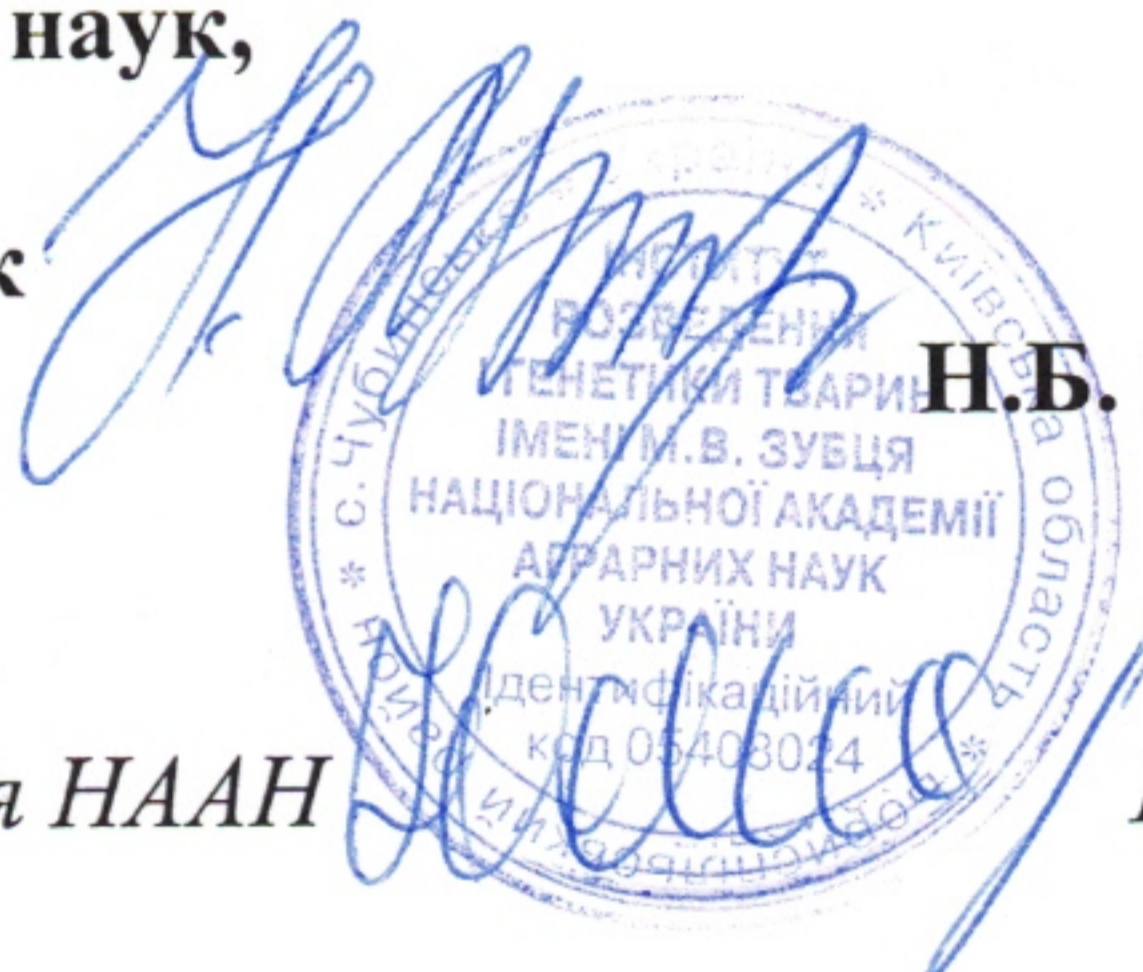
9. Доцільно було б описати методику постановки реакції рестрикції.

10. В розділі 3.2. для кращого сприйняття, усі генетико-популяційні показники за генами CSN3, BLG, GH доречно було б помістити в таблиці.

В цілому аналіз представлених матеріалів дає підстави вважати, що дисертаційна робота за методичним рівнем, об'ємом проведених досліджень, науковою новизною і практичним значенням одержаних результатів відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанови Кабінету міністрів України №44 від 12 січня 2022 року), а її автор Мітіогло Ілля Дмитрович, заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 - Біологія, галузь знань 09 – Біологія.

Офіційний рецензент:

**кандидат сільськогосподарських наук,
старший дослідник,
провідний науковий співробітник
ІРГТ ім.М.В.Зубця НААН**

Н.Б. МОХНАЧОВА

Підпис Н.Б.Мохначової засвідчую:

Вчений секретар ІРГТ ім.М.В.Зубця НААН

Ю.В.Мільченко